

РЕШЕНИЕ

№ 1480

гр. София, 19.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седми декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Михаил Малчев

при участието на секретаря Ирена М. Дянкова
като разгледа докладваното от Елизабет Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20231000502180 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 – чл.273 от ГПК.

С решение от 23.05.2023г по гр.д. № 11438/2022г Софийски градски съд, ГО, 22 състав, е осъдил Прокуратурата на Република България да заплати на С. И. Н. сумата от 3 200лв- обезщетение за претърпени неимуществени вреди за периода от 05.03.2012г до 26.06.2015г и е отхвърлил предявените искове за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за горницата до 27 687.20лв, както и за периода от м.01.2006г до 04.03.2012г , за сумата от 1550лв- претенция за имуществени вреди-разходи за адвокатска защита и за сумата от 2808лв- пропуснати ползи. С решението си съдът е възложил разноските по делото съобразно разпоредбата на чл.10, ал.3 от ЗОДОВ и изхода от спора.

Решението на СГ се обжалва с въззивни жалби и от двете страни.

Въззивникът – ищец С. Н., представляван от адв. В., обжалва решението на СГС в отхвърлителната му част с въззивна жалба, депозирана чрез адв. В.. В жалбата се сочи, че съдът допуснал нарушение на процесуалния закон при събиране на доказателствата по делото. Оспорва като необоснован и незаконосъобразен извода на съда за началния момент на дължимост на обезщетение за вреди от незаконно

обвинение. Поддържа, че съдът неправилно е приложил материалния закон- чл.52 от ЗЗД, не е съобразил всички установени претърпени от ищеца неимуществени вреди. Поддържа, че определеното обезщетение е ниско и несправедливо. Моли въззивната инстанция след като съобрази оплакванията във въззивната жалба да отмени първоинстанционното решение в обжалваната част и да постанови ново решение, с което да уважи предявените иски изцяло.

Въззивникът- ответник Прокуратура на РБ обжалва решението в осъдителната част, с твърдения, че неправилно е приложен материалния закон- чл.52 от ЗЗД и присъденото обезщетение за неимуществени вреди е завишено по размер. Оспорва изводите на съда в този смисъл като необосновани. Поддържа, че по делото не се установява ищецът да е претърпял твърдяните неимуществени вреди в причинна връзка с обвинението. Поддържа възражението си за изтекла погасителна давност по отношение на исковите на ищеца като сочи, че съдът в нарушение на процесуалния закон не се е произнесъл по тези възражения. Поддържа, че съдът не е изложил мотиви относно справедливостта на присъденото обезщетение. Моли въззивната инстанция да отмени решението на СГС в осъдителната част и да постанови ново, с което да отхвърли предявения иск изцяло или евентуално- да намали по размер присъденото обезщетение.

Страните не са депозирали отговор на въззивната жалба на насрещната им страна.

В о.с.з. страните се представляват.

Въззивникът – ищец С. Н. се явява лично и се представлява от адв. С. , която поддържа жалбата на ищеца и моли предявените иски за заплащане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди да бъдат уважени в пълен размер. Претендира разноски по делото съобразно списък по чл.80 от ГПК, който представя.

С. Н., представляван от адв. В., е депозирал писмена защита, с която моли въззивната жалба да бъде уважена. Въззивникът поддържа, че повдигнатото обвинение е станало основание за прекратяване на връзката с приятелката му, за отдръпване на майка му, да не може да си намери работа. Поддържа, че е призоваван многократно, че животът му се е променил.

Въззивникът- ответник Прокуратурата на РБ се представлява от прок. С. от САП, който моли въззивната жалба на ответника да бъде уважена. Моли съдът да се произнесе по възражението за погасителна давност, поддържано още в отговора на ИМ. По същество моли присъденото обезщетение за неимуществени вреди да бъде намалено по размер. Поддържа развитите във въззивната жалба оплаквания за неправилност на първоинстанционното решение. Прави възражение за прекомерност на разноските , претендирани от въззивника- ищец.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на

чл.269, изр.2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба, като служебно има правомощие да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. В този смисъл са задължителните указания, дадени от ВКС по тълкуването и приложението на закона с ТР №1/2013г на ОСГТК – т.1.

Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Като краен резултат, първоинстанционното решение е частично неправилно по съображения, изложени във въззивната жалба на ищеца.

По делото се приема за установено от фактическа и правна страна следното:

ЗОДОВ предвижда специален ред за ангажиране отговорността на държавата за вреди причинени от държавни органи на граждани. Отговорността по този закон на държавата е обективна и реализируема чрез органите, от чиито действия или бездействие се твърди да са настъпили вреди. В разпоредбата на чл.4 ЗОДОВ е посочено, че държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

Съгласно пар.1 от ЗОДОВ общите правила на гражданското законодателство намират субсидиарно приложение към неуредените от специалния ЗОДОВ въпроси. Следователно намира субсидиарно приложение нормата на чл.52 от ЗЗД, съгласно която при определянето на размера на обезщетението за претърпените неимуществени вреди се изхожда от изискванията на справедливостта.

Ищецът търси обезщетение за вреди от незаконно обвинение за извършване на престъпление като образуваното наказателно производство е приключило с влязла в сила оправдателна присъда. В исковата молба ищецът е навел твърдения за претърпени неимуществени вреди от незаконно обвинение, производството по което е продължило 9години и 6 месеца, бил е обискиран и задържан за срок от 24 часа. Обвинението е било за извършено престъпление по чл. 195 от НК.Твърди, че неколккратно е удължаван срока за разследване на повдигнатото обвинение. Твърди, че е претърпял имуществени вреди за заплатени възнаграждения за адвокатска защита в рамките на воденото наказателно производство, пропуснати ползи, претърпени от това, че ако не е бил следствен е щял да бъде охранител в елитна охранителна фирма и е щял да бъде ръководител и организатор на обекти и да реализира доход над МРЗ. Поддържа още, че е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в понижено самочувствие и авторитет.

Исковата молба, по която е образувано настоящото производство е депозирана на 23.06.2020г и с нея, при горепосочените правопораждащи факти, като ответник е конституирано ОВРПУ, гр. София.

Исковата молба е оставена без движение с указания за посочване на надлежен

ответник и с уточнение на исковата молба, депозирано на 27.08.2020г ищецът сочи за надлежен ответник по делото Прокуратурата на РБ.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът е депозирал писмен отговор на исковата молаб, в който поддържа възражение за погасяване по давност на исковите претенции, като сочи, че друг е бил конституиран първоначално като ответник по делото, а прокуратурата е конституирана след изтичане на давностния срок за ангажиране на имуществената ѝ отговорност. По същество оспорва предявените искове. Поддържа възражение, че искането за лихва за забава е погасено с изтичането на тригодишен давностен срок от влизане в сила на оправдателната присъда.

По делото не е спорно, видно от определение от 26.05.2021г, постановено по реда на чл.140 от ГПК, че ищецът е бил оправдан по повдигнато му обвинение.

От представения по делото препис от присъда по НОХД № 12191/2012г по описа на СРС и мотиви се установява, че подсъдимият Н. е представляван отслужебен защитник, че към момента на постановяване на присъдата не работи, но към 2005г е работил като пазач-невъоръжена охрана, че на 21.12.2005г срещу него е започнало полицейско производство по реда на чл.409,ал.2 от НПК/отм/ за престъпление по чл.195 от НК. С постановената присъда С. Н. е признат за невиновен, присъдата е влязла в сила на 26.06.2015г.

В о.с.з. на 26.10.2023г са изслушани свидетелите А. П. и Ц. Б..

Свидетелят Б. установява, че познава ищеца от прогимназията, че живее в гр. *** и докато ищецът живеел там, са се виждали често. Установява, че откакто ищецът живее в гр. *** , от края на 80-те години , се вижда с него по-рядко. Свидетелят установява, че ищецът през 2005г му е споделил, че срещу него е започнало наказателно производство. Свидетелят установява, че познава ищеца като весел човек, винаги в добро настроение, след образуване на наказателното дело той посърнал. Установява, че ищецът се чувствал зле, затворил се е в себе си. Ищецът е споделял със свидетеля, че трудно си намира работа, понеже е свикнал да работи като охранител, а за да работи като охрана му искат свидетелство за съдимост и бележка , че срещу него не се водят дела. Свидетелят установява, че майката на ищеца му е споделяла, че синът ѝ е престъпник, че започнала да го отбягва. Установява, че и техни познати са коментирали повдигнатото обвинение . Установява,че ищецът е изпаднал във финансови трудности, това довело и до раздяла с приятелката му .

Свидетелят П. установява, че ищецът му е говорил за повдигнатото обвинение, че бил необщителен, затворен, отпаднал и се разделил с приятелката си. Установява, че ищецът му е споменавал за предприетите против него действия, че е бил обявен за общонационално издирване. Споменавал му е още, че приятелите му го отбягват.

Съдът намира, че свидетелските показания на свид. Б. и свид. П. могат да се ценят като източник на информация за правнорелевантни факти в частта, с която

свидетелите излагат възприети от тях обстоятелства. Не представляват свидетелски показания пресъздадените от свидетеля думи на ищеца. В тази част показанията установяват казаното от ищеца, а не факти и събития, относими към спора и лично възприети от свидетеля.

В о.с.з. на 07.12.2023г е изслушано заключение на ССчЕ, изготвено от в.л. Л. Б.. Вещото лице дава заключение за периода от м.12.2005г до 26.06.2020г кои месеци ищецът е работил по трудово правоотношение, към кои работодатели и за какво възнаграждение. Вещото лице е приело, че ако беше работил като охранител за процесния период ищецът би имал възнаграждение в размер на МРЗ, както и допълнително възнаграждение за трудов стаж. Вещото лице е посочил и реално получените от ищеца суми като възнаграждения за положен труд.

В о.с.з. вещото лице допълва, че при извършено изследване е констатирал , че средната работна заплата за охранител е равна на МРЗ за страната. Вещото лице допълва, че от данните , дадени в табличен вид има периоди, в които ищецът не е имал трудов доход, а има и периоди в които е получавал възнаграждение от двама работодатели. Заключение на вещото лице следва да се съобразява като установяващо относими към спора факти до м.06.2016г, когато е влязла в сила оправдателната присъда, а не до м.06.2020г.

Останалите писмени доказателства, представени от ищеца- протокол за обиск и заповед за задържане не са приети като доказателства по делото от СГС. Пред настоящата инстанция не е поддържано искането за тяхното приемане като доказателства, видно от молбата на ищеца от 28.09.2023г. Не е поддържано и искането за изискване и прилагане на НОХД № 12191/2012г по описа на СРС. Във своята въззивна жалба ищецът прави твърдение за неправилно процедиране на първоинстанционния съд при събиране на доказателствата по делото, но е поддържал само част от своите доказателствени искания, които са приети от въззивната инстанция за допустими и са събрани. Останалите доказателствени искания не са поддържани от ищеца- въззивник и съответно не са събрани по делото. Ето защо представените протокол и заповед съдебният състав приема, че не може да цени като доказателства за факти по делото.

С оглед изложените факти съдът приема, че е налице състава на чл.2,т.3 от ЗОДОВ, тъй като против ищецът е повдигнато обвинение за престъпление от общ характер, по което е оправдан с влязла в сила присъда, от което идва извод, че обвинението е било незаконно. Не се спори, че отговорността за незаконното обвинение следва да носи Прокуратурата на РБ, доколкото длъжностни лице в нейната структура са отговорни за повдигането на обвинението против ищеца.

Предявеният иск се явява доказан по основание.

За претърпените неимуществени вреди от незаконното обвинение ищецът има

право на обезщетение от държавата, съгласно чл.4 от ЗОДОВ.

Съгласно трайната практика на ВКС – например решения №№ 184/2015г по гр.д. № 7127/2014г , 138/2013г по гр.д. № 637/2012г , реш. № 48/2016г по гр.д. № 3537/2015г и трите на IV ГО на ВКС, при претендирана отговорност на държавата за вредите, причинени на граждани от действията на правозащитните органи, в тежест на пострадалия е да докаже засягането на съответното благо /засягането на правото на личен живот, на чест, достойнство, свобода / и с това, ако са доказани останалите елементи от фактическия състав на този вид отговорност, искът за обезщетение е доказан в своето основание. Не е в тежест на пострадалия да докаже всяко свое негативно изживяване, причинено или свързано с установеното правонарушение. В този случай практиката приема, че искът за ангажиране на отговорността на държавата е доказан в своето основание и съдът , с оглед разпоредбата на чл.162 от ГПК, следва да определи размера на дължимото се справедливо обезщетение за претърпените вреди. В тежест на ищеца е да установи , ако твърди настъпването на такива, претърпените вреди над обичайните размери за ситуацията.

С оглед изложеното и за да сформира своето вътрешно убеждение и като съобразява разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ съдът приема, че ответникът дължи обезщетение за психическите , физически и емоционални увреждания на ищеца , които са пряка и непосредствена последица от повдигнатото незаконно обвинение.

Наказателното производство против ищеца е започнало по реда на чл.409,ал.2 от НПК/отм/ като полицейско производство, без да се провежда предварително производство. Независимо от това, съгласно чл.43, ал.2, т.1 от НПК /отм/ прокурорът ръководи досъдебното производство, съгласно чл.48 от НПК/отм/ разследващите органи действат под ръководството на прокурора, съгласно чл.409, ал.2 от НПК/отм/ за започване на полицейското производство незабавно се уведомява прокурорът, а съгласно ал. 8 постановленията и писмените указания на прокурора са задължителни за дознателя и не подлежат на възражение.

От изложеното се налага извод, че и при полицейското разследване функциите за надзор за законосъобразност и ръководство са възложени върху прокуратурата. Прокуратурата е органът, на който държавата е възложила да следи за законосъобразното протичане на полицейското разследване от момента на неговото образуване с предприемане на действия по разследване срещу уличеното лице до приключването на досъдебното производство. Упражнявайки възложените й функции по ръководство и надзор прокуратурата носи отговорност за законосъобразното протичане на досъдебното производство, както и за повдигането на незаконно обвинение при постановяване на оправдателна присъда. Оправдателната присъда налага да се приеме, че всички предприети действия в рамките на наказателното производство против обвиняемия, уличения или подсъдимия са законосъобразни, а

те са предприети под надзора и при ръководството на ответника.

Ето защо настоящият съдебен състав намира, че отговорността на прокуратурата следва да бъде ангажирана за причинените неимуществени вреди на ищеца от момента на започналото против него досъдебно производство, което както беше посочено е започнало на 21.12.2005г по реда на чл.409,ал.2 от НПК/отм/.

Към момента на повдигане на обвинението ищецът е бил на 40г.

Наказателното производство водено против ищеца е продължило 9 година и шест месеца. Така посоченият период за висиящност на наказателно производство, водено против едно лице по обвинение за кражба е прекомерно дълъг. В исковата си молба ищецът е навел твърдение, че неколккратно разследването е било с продължаван срок и че е бил следствен близо десет години. Така наведеното твърдение в исковата молба съдът квалифицира като оплакване за това, че делото на ищеца не е било решено в разумен срок и това оплакване е основателно. Видно от мотивите към присъдата по НОХД № 12191/2012г по описа на СРС делото не се е отличавало с фактическа или правна сложност, настоящият ищец е бил заловен с ел. материали в сака след дежурство, предал е материалите, обвинението е било за кражба, не се твърди ищецът да е създавал пречки по движението на делото, по делото не са събирани доказателства чрез поръчки, нищо не оправдава продължилото близо 10 години наказателно производство за една кражба против едно лице. Съгласно ТР № 1/2022г пона ОСГК на ВКС при претендирани вреди от незаконно обвинение и констатиране на забавено правосъдие съдът дължи да присъди общо обезщетение като в мотивите съдът следва да обсъди и критериите за нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, както и изрично да посочи каква част от глобално определеното обезщетение се отнася за тях. Произнасянето по отношение на наличието или липсата на забавено правосъдие не би трябвало да е затрудняващо страните, доколкото продължителността на наказателното производство винаги е била фактор при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди от незаконно обвинение.

Обвинението, повдигнато на Н. е било по чл.195 от НК и по смисъла на чл.93,т.7 от НК е за тежко умишлено престъпление.

През този период, през който е бил уличен и подсъдим и във връзка с повдигнатото обвинение ищецът е претърпял болки и страдания, обичайни по вид, обем и интензитет за човек в сходна ситуация. Нормално е ищецът да е бил стресиран, притеснен, засрамен от повдигнатото му обвинение, да се е затворил в себе си, да е обострил отношенията със своето семейство- със своята майка, да търпи коментари от близки и познати. Житейски логично е ищецът да е загубил работата си след повдигане на обвинението за кражба, въпреки че този факт не е доказан по делото и това което е релевантно- нормално е това да го е обезверило, да е бил притеснен от следващите

финансови проблеми.

По делото не се установява по категоричен начин, че ищецът се е разделил с приятелката си по причина на повдигнатото му обвинение. Съвпадението по време между раздялата и повдигането на обвинението не е достатъчно да се приеме, че е налице причинна връзка и повдигнатото обвинение е довело до разстройство в отношенията между ищеца и неговата приятелка. Доколкото се споменава от свидетелите по делото можи да се направи извод, че е налична косвена връзка между тази раздяла и повдигнатото обвинение, а именно натрупаното у ищеца напрежение, липсата на финансови средства са обострили отношенията между двамата. Косвената връзка не е достатъчна за извод, че вредите от тази раздяла следва да се възложат върху ответника.

На следващо място- не се установява по делото ищецът да е имал здравословни проблеми във връзка с повдигнатото обвинение. Не се установява и да е имал проблем с трудовата реализация, доколкото се установява от изслушаната ССЧЕ, че ищецът е работил при различни работодатели и е реализирал доходи от труда си.

При така установените неимуществени вреди и при определяне размера на обезщетение съдът следва да съобрази какъв е имуществения еквивалент, които справедливо да обезщети ищеца за претърпените от него вреди. В тази връзка съдът следва да съобрази както задължителните указания дадени с ППВС № 4/68г, така и с трайната съдебна практика по сходни казуси.

Съгласно възприетата практика при определяне на справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди съдът следва да съобрази вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането на ищеца. Конкретно при исковете по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ съдът следва да вземе предвид тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на наказателното производство, вида на взетата мярка за неотклонение, другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство, по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца, конкретните негови преживявания и изобщо - цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му - семейство, приятели, професия, обществен отзвук и пр. В този смисъл реш. 132/2016г по гр.д. № 5861/2015г на IVГО на ВКС.

Съгласно реш. 95/2015г по гр.д. № 5462/2014г на IIIГО на ВКС за определяне на справедливия размер на обезщетението следва да бъдат съобразени и обществените критерии като икономическите условия в страната, жизнения стандарт и възприемането на понятието "справедливост" на съответния етап от развитие на обществото в държавата.

С оглед всичко изложеното и като взе предвид гореизложените установени при съвкупното тълкуване на доказателствата претърпени от ищцата вреди и на основание чл.52 ЗЗД съдът намира, че размера на дължимото се от Прокуратурата на РБ

обезщетение по чл.2,т.3 ЗОДОВ възлиза на сумата от 10 000.00лв, от която сума 5 000лв представляват обезщетение за забавено правосъдие , а 5 000лв за претърпените обичайни неимуществени вреди от ищеца. При определяне на този размер на обезщетението за неимуществени вреди съдебният състав следва да посочи, че е съобразил от една страна, че установените като претърпени от ищеца вреди от повдигнатото му обвинение са в рамките на обичайните при сходни случаи, че не се установява основание за присъждане на обезщетение в по-висок от обичайния размер с оглед интензитета , вида на уврежданията, тежестта на повдигнатото обвинение, както и че най- голяма вреда е понесена от ищеца от неразумната продължителност на воденото наказателно производство. При съобразяване на всички гореизложени факти съдът приема, че справедливият размер на обезщетението дължимо се от ответника на ищеца възлиза на сумата от 10 000.00лв С така посоченото обезщетение се репарират в относително пълен и справедлив размер причинените на ищеца неимуществени вреди от незаконните действия на ответника, като над посочената сума предявеният иск следва да бъде отхвърлен.

По отношение на иска за заплащане на имуществени вреди

Оплакванията във въззивната жалба на ищеца са неоснователни.

По делото не са представени доказателства за направени разходи от ищеца за заплащане на възнаграждение за адвокатска защита в рамките на наказателното производство.

Ищецът не доказва реално направени разходи за защита от адвокат по време на воденото против него наказателно производство, поради което следва да се приеме извод, че ищецът не е претърпял твърдяните вреди и предявеният иск за сумата от 1550лв следва да бъде отхвърлен.

Претенцията за заплащане на пропуснати ползи е недоказано по основание.

Ищецът не претендира разликата между получаваното от него възнаграждение на мястото, на което е работил и от което е освободен, евентуално поради повдигнатото обвинение и фактически получавано от него възнаграждение.

Твърди , че ако нямаше повдигнато обвинение би работил като охранител в елитна фирма, където възнаграждението е по-високо и би заемал длъжност ръководител и организатор на обекти. Няма доказателства ищецът някога да е заемал такава длъжност, няма доказателства през процесния период ищецът да е търсил такава работа, да е намерил такава длъжност и да не са го назначили поради висящото наказателно производство. Както беше посочено по-горе свидетелските показания на свид. Б. освен твърде общи, представляват и преразказ на казаното му от ищеца , а не установяват възприети от свидетеля релевантни факти. По делото няма доказателства в подкрепа на твърденията на ищеца за възможностите за реализиране на доход в размер на твърденията в исковата молба. Съгласно задължителното тълкуване на закона,

дадено от ВКС с ТР № 3/2021г на ОСГТК причинените от деликт пропуснати ползи трябва да бъдат доказани със сигурност. На обезщетяване подлежат само реални вреди, а не предполагаемите или хипотетични. Вероятността за увеличение на имуществото на увреденото от деликт лице не е достатъчна, за да се приеме наличието на пропусната полза. Сигурното настъпване на увеличаване на имуществото на увреденото лице подлежи на доказване чрез доказване на факти, от които произтича тази възможност. Предположението за наличието на пропусната полза трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото на увреденото лице. В конкретния случай ищецът е следвало да доказва образование или квалификация за заемане на твърдяната ръководна длъжност, реалната възможност да постъпи на по- високо платена работа или на длъжност в елитна охранителна фирма, а не просто желание да заеме такава длъжност и отказ за заемане на работата поради повдигнатото обвинение. Такива доказателства по делото няма. Предявеният иск за заплащане на обезщетение за пропуснати ползи следва да бъде отхвърлен като недоказан.

С оглед уважаването на част от исковите претенции съдът дължи произнасяне по направеното възражение за изтекла погасителна давност, засягаща правото на иск на ищеца

Възражението е неоснователно по отношение на иска за заплащане на главница.

Присъдата по НОХД № 12191 по описа на СРС е влязла в сила на 26.06.2015г и оттогава се поражда правото на ищеца да претендира обезщетение на процесното основание, съответно започва да тече погасителна давност по отношение на правото му на иск. За вземането за главница погасителната давност е петгодишна/чл.110 от ЗЗД/, за вземането за лихва- тригодишна.

Искът по настоящото дело е предявен на 23.06.2020г. Действително първоначално като ищец е конституирано 08 РПУ, но настоящият ответник е конституиран като последица от отстраняване на нередовности по исковата молба, на осн. чл. 129,ал.2 от ГПК, а не по реда на чл. 228 от ГПК чрез замяна на ответник. Процесуалната легитимация на страните е абсолютна процесуална предпоставка за правото на иск, поради което за наличието ѝ съдът следи служебно. Ако при проверката за това бъде констатирано, че искът е предявен срещу ненадлежен ответник, съдът следва да укаже на ищеца да отстрани в определен срок тази нередовност чрез предприемане на действия за конституиране на надлежен ответник, като при неизпълнение на указанието производството следва да бъде прекратено. В този смисъл са и указанията на ВКС дадени с ТР № 1 /2012г по тълк. дело № 1/2010 г н а ОСГК на ВКС. Отстраняването на всяка констатирана от съда нередовност е поправка на исковата молба, при което приложение намира разпоредбата на чл. 129, ал. 5 ГПК, съгласно която поправената искова молба се смята за редовна от деня на

подаването . Т.е. по делото следва да се приеме, че исковата молба против надлежния ответник- Прокуратурата на РБ , е подадена на 23.05.2020г.

Считано от 26.06.2015г петгодишната давност изтича на 26.06.2020г , което означава че правото на иск на ищеца по настоящото дело не е погасено по давност.

По делото първоинстанционният съд не се е произнесъл по искане за присъждане на законна лихва, в тази част решението на СГС не се обжалва и не се иска негово допълване, поради което въззивната инстанция няма основание да се произнася по отношение на това, дали вземането на ищеца за лихва за забава е погасено по давност.

Изводите на двете съдебни инстанции частично не съвпадат. Първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта , с която е отхвърлен иска за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за сумата от 3 200лв до 10 000лв, както и за периода от м.01.2006г до 04.03.2012 и така предявеният иск следва да бъде уважен за сумата до 10 000лв. В останалата си част решението на СГС следва да бъде потвърдено, като правилно и законосъобразно.

По отношение на разноските:

Поради изменения изход от спора на изменение подлежат и разноските, възложени върху страните от СГС.

С оглед изхода на ищеца се дължи сумата от още 414.41лв- разноски, направени пред първата съдебна инстанция.

Пред настоящата инстанция въззивникът- ищец претендира разноски за заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 2 000лв и 300лв- депозит за изготвяне на ССЧЕ. Ищецът доказва реално направени разноски за защита от един адвокат в размер на 800лв, до който размер съдът приема, че е заплатеното адвокатско възнаграждение и този размер на разноските следва да се приеме за изчисляване на разноските по делото. С оглед изхода от спора- ищецът е защитил интерес от 10 000лв, при материален интерес по делото 32045лв и доказани разноски от 1100лв - на ищеца се дължат разноски в размер на 343.26лв плюс 5лв- заплатени за държавна такса. Сумата от 348.26лв следва да се възложи върху ответника.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение от 23.05.2023г по гр.д. № 11438/2022г по описа на Софийски градски съд, ГК, 22 състав в частта, с която е отхвърлен предявеният иск от С. И. Н. против Прокуратурата на Република България за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение за сумата от 3200лв до 10 000лв, както и

за периода от м.01.2006г до 04.03.2012 и ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на С. И. Н. с ЕГН ***** сумата от още 6800лв, представляваща разликата между присъдените 3200лв и дължимите се 10 000лв- обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от наказателно преследване, приключило с оправдателна присъда по НОХД № 12191/2012г по описа на СРС, на осн. чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ.

ПОТВЪРЖДАВА решение от 23.05.2023г по гр.д. № 11438/2022г по описа на Софийски градски съд, ГК, 22 състав, в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на С. И. Н. с ЕГН ***** сумата от 762.67лв- направени разноси по делото , на осн. чл.10, ал.3 от ЗОДОВ.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-месечен срок от връчването му на страните, при условията на чл. 280,ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____